

EL VOCERO DE LA ACCION CULTURAL ESLOVENA

Leto 2018 - Št. 3

Junij – Julij – Avgust

GOSPOD FRANCE

Poznal sem človeka, ki je med drugo svetovno vojno pri nas, tako kot večina Slovencev, doživel zelo travmatične dogodke, ki so ga zaznamovali za vse življenje. Ob koncu vojne je ženi s tremi otroki, s pomočjo dobrih ljudi, uspelo umakniti se preko Ljubelja na avstrijsko stran, in po treh letih begunskega taborišča oditi v Ameriko. Gospodu Francetu pa to ni uspelo, ker so ga pridržali nekateri vaščani in ga je oblast dolga leta mučila. Eden od njegovih sovaščanov je bil pri tem še posebej aktiven.

Po devetih letih ga je takratna oblast izpustila in dala dovoljenje, da se izseli in odpotuje v Ameriko in se končno sreča s svojo družino, ki ga je že zelo težko pričakovala. Veselje ob snidenju je bilo nepopisno. Zaživel je novo življenje. Živeli so blizu nas, v predmestju velikega mesta. Spoznal sem ga, ko sem bil še otrok. Iz njegovih oči je sijala dobrot, pa tudi bolečina, ki se je nakopičila skozi leta vojnih grozot.

Leta 1991, ko smo se Slovenci osamosvojili in se je družba demokratizirala, Slovenija pa je postala svetovno priznana država, kar je bil sen naših prednikov že stoletja, je gospod France v sebi začutil željo, da obiše rodni kraj, da bi šel do vsakega vaščana in mu segel v roke, tudi glavnemu mučitelju in se z njim spravil. Tako je tudi storil. Vaščani so doumeli, da ga vodijo le dobri nameni, zato so ga z veseljem sprejeli, se z njim pogovarjali in pojasnjevali medvojne dogodke. Le družina glavnega mučitelja je bila v strahu, da morda prihaja z maščevalnim namenom. Sosedje so pomagali, da je prišlo tudi do srečanja Franceta in njegovega mučitelja. Trenutek je bil napet. Segla sta si v roke in slišale so se besede Franceta: *"Vse ti odpustim, nimam več sovraštva do tebe."* Objela sta se in zjokala. Odleglo je obema. Duši sta se pomirili. Kako lep zgled za vse človeštvo, sem si mislil.

Sosedje so potem vedeli povedat, da v hiši mučitelja ponoči ni več gorela luč, kakor vsa tista dolga desetletja po vojni.

Ko odpremo srce drugim, takrat smo najmočnejši

M.F.

IN MEMORIAM

22. avgusta nas je v 76. letu starosti zapustil pesnik, romanist, pisatelj, prevajalec in politik dr. Andrej Capuder. Bil je eden najbolj vsestranskih slovenskih ustvarjalcev. Na ljubljanski Filozofski fakulteti je predaval zgodovino francoske književnosti. Po osamosvojitvi Slovenije se je podal v politične vode. Bil je poslanec v parlamentu in minister za kulturo v prvi slovenski vladi med letoma 1990 in 1993. Nato je bil veleposlanik v Parizu in Rimu. Vmes se je neprekinjeno posvečal pedagoški, znanstveni in literarni dejavnosti.

Med objavami so pri Mohorjevi založbi izpostavili še knjige Mozaik svobode, Pariški dnevnik, Slovenija brez meja, Henri Bergson, Intuicija in misel, Rimski soneti, Povest o knjigah, za katero je prejel Rožančevo nagrado, in Zamrznjene besede.

Capuder je bil član evropske Akademije v Salzburgu, odlikovan je bil s francosko legijo časti in z italijanskim viteškim križcem.

Mi se ga še posebno spominjamo, ko se je leta 1992 udeležil tedna slovenske kulture v teatru San Martin v Buenos Airesu. Takrat je delil svoje znanje v družbi slavnih pesnikov in pisateljev, kot so Drago Jančar, Alojz Rebula, Zora Tavčar, Aleš Debeljak in Jure Potokar. – Naj počiva v miru!

30. MEDNARODNI FESTIVAL NOČI V STARI LJUBLJANI

Letos se v Ljubljani obeležuje že 30. Mednarodni festival noči. Organizatorji ga nameravajo dvigniti na najvišjo evropsko raven (in jo zadržati tudi v prihodnjih letih). V ta namen so pripravili odmeven glasbeni program, ki ga sestavljajo vodilna imena v svetu »world music« glasbe, v celoti pa bo posvečen glasbi etničnih manjšin v nacionalnih kontekstih.

Med drugimi nastopajoči so tudi indijanski orkester tradicionalnih glasbil iz Argentine pod vodstvom Martina Fraile.

OB EVROPSKEM DNEVU SPOMINA NA ŽRTVE VSEH TOTALITARNIH IN AVTORITARNIH REŽIMOV.

21. avgusta se je v Ljubljani obeležil evropski dan spomina na žrtve vseh totalitarnih in avtoritarnih režimov. Posredujemo vam posnetke slovesnosti v organizaciji Študijskega centra za narodno spravo, Vojaškega vikariata Slovenske vojske in Stolne župnije sv. Nikolaja v Ljubljani, 21. 8. 2018.

Odprtje razstave in polaganje venca: <https://youtu.be/EzcYoK3Z4sw>

Nagovor ljubljanskega nadškofa in metropolita msgr. Stanislava Zoreta: <https://youtu.be/7-TkNjA9WnU>

Slavnostna akademija in nagovor dr. Ivana Štuhca:

<https://www.youtube.com/watch?v=k8xsbI0ILfM>

V torek, 29. maja t.l. pa je bila predstavitev projektov evropskega spomenika žrtvam totalitarizmov 20. stoletja. Projekt arhitekta Grega Vezjaka ter projekt slikarke Nike Zupančič, arhitekta Mateja Perčiča in pesnika dr. Braneta Senegačnika.

NOČ DUHOVNE GLASBE

Glasbena šola Škofja Loka, pod vodstvom Klemena Karlina, je zadnjo majsko soboto gostila dva odlična pevca, Marka Finka in Luka Somozo Osterca, ki sta pripravila in izvedla čudovit večer duhovne glasbe.

ŠTEVERJAN 2018

Najvažnejši izmed poletnih festivalov zamejskih Slovencev in po svetu narodno zabavne ter zabavne glasbe se je tudi letos izvršil. Letošnji Festival narodno-zabavne glasbe Števerjan 2018 si ga lahko ogledamo preko spletnega streaminga na spletni strani www.sedej.org/live.

DAN DRŽAVNOSTI – MOLITEV ZA DOMOVINO

Tudi letos smo Slovenci, v Sloveniji in po svetu, v četrtek 21.6 t.l., bili vabljeni na molitveno uro za domovino pred praznikom državnosti ob 27. rojstnem dnevu samostojne Slovenije. Zavedamo se, kako potrebujemo božjega blagoslova.

Slovenci iz sveta smo oblikovali molitveno uro v okviru 24 ur molitve in posta za domovino, to je pred sklepom akcije, ki je bila ob 18. uri s slovesno sveto mašo v ljubljanski stolnici.

FRANCOZI PREPLAVILI CANKARJEVO MESTO

Tudi letos se je več sto francoskih študentov podalo na 10.000 kilometrov dolgo pot po Evropi s prav posebnim namenom - na svojem potovanju so socialno ogroženim družinam razdelili 25 ton šolskih potrebščin in medicinske opreme. Ustavili so se tudi na Vrhniki.

Čeprav sta v današnjem času medčloveško sodelovanje in podpora pogosto na preizkušnji, je 800 francoskih študentov ponovno dokazalo, da poslušaj za tiste, ki jih pesti socialna stiska, še vedno obstaja.

"Pred petimi leti sta si dva Francoza – Jérémy Blandin in Benjamin Laidin – domislila, da bosta s Peugeot 205 prepotovala Evropo, na svojem potovanju pa v manj razvitih evropskih državah pomoči potrebnim razdelila medicinsko opremo in šolske potrebščine. Tako je nastal projekt Karavana Europ.raid. Naslednje leto je v okviru karavane potrebščine razvažalo že 12 avtomobilov, leta 2016 pa se je 220 udeležencev z 68 avtomobili ustavilo tudi v Sloveniji."

MACBETH

Ljubljana 17.5.2018 - V SNG Opera in balet Ljubljana so, kot zadnjo predstavo v letošnji sezoni, premierno predstavili opero Giuseppeja Verdija Macbeth. Režijo je prevzel Jernej Lorenci, ki ga je pritegnila predvsem dinamika Verdijevega dela.

V glavnih vlogah so nastopili: Marko Kobal, Jože Vidic, Iveta Jiříková k. g., Lucia Premerl k. g., Saša Čano, Peter Martinčič, Aljaž Farasin, Branko Robinšak, Edvard Strah, Matej Vovk, Maja Ceglar k. g., Zala Hodnik k. g., Dunja Spruk, Tomaž Štular k. g., Janko Volčanšek k. g., Robert Brezovar, in naš Lucas Somoza Osterc k. g.

Macbeth (1847) je gotovo ena pomembnejših v nizu oper Giuseppa Verdija (1813–1901), pri katerih se je naslonil na Shakespearovo dediščino. Nastala je v času, ko je Verdi veljal še za razmeroma svežega skladatelja in ko se je ves predal političnim temam v okviru gibanja risorgimento. Delo označuje tudi prelomnico v njegovem slogu, saj je začutil, da se je romantična opera ujela v lastno zanko tradicije.

SEMINAR SLOVANSKIH ŠTUDIJEV

Argentinsko društvo Dostoievski v sodelovanju s kulturnim centrom Floreal Gorini in študijem slovenskega jezika buenosaireške filozofske fakultete so soorganizirali drugi seminar slovanskih študijev v Argentini. Izvedel se je 4. avgusta t.l. v kulturnem centru za sodelovanje. Slovenijo so zastopali Julia Sarachu, Florencia Ferre, Pablo Arraigada ter drugi učenci filozofske fakultete.

KAREL MAUSER

Naj se spomin obuja tudi na tiste, ki so nam pustili pisano besedo. 11.8 se je pred 100 leti na Bledu rodil pisatelj in pesnik Karel Mauser. Kdo ni bral njegovega romana Kaplan Klemen ali trilogije Ljudje pod bičem?

Med nami je bil zgleden in delaven človek, za nas Slovence pa je z besedo živel že dolgo pred osamosvojitvijo, čeprav so bila njegova dela do tedaj na indeksu prepovedanih knjig.

Zlasti Slovenci, ki so v času Jugoslavije bili deležni te besede, izražajo sledeče:

»V nebesa mu kličemo: Hvala za najlepše in v tistem času redko resnično branje!«

Ko se je njegovo življenje v 59-letu iztekalo, je svoji ženi dejal:

»Če človek res verjame v Boga, si lepšega ne more misliti kot srečanja z Njim.«

SKA vabi

Ob 150. letnici smrti na oddaji
Tv Exodus o misijonarju ...

“Le eno je potrebno.”

IRENEJ FRIDERIK BARAGA

v soboto 1. septembra ob 20.00 uri

v mali dvorani Slovenske hiše.

Lepo vabljeni!

OD GROFIČNE DO SLUŽABNICE

Usmiljenke in Marijine sestre so v ponedeljek, 27. avgusta, v Galeriji Družina pripravile novinarsko konferenco, na kateri so predstavile igrano-dokumentarni film o Leopoldini Jožefi Brandis z naslovom »Od grofične do služabnice«. Grofična Jožefa Brandis (1815-1900) je zavrnila snubce in udobje grajskega življenja, da bi stregla ubogim. Kot je povedala s. Kristina Rihar, je bila vzgojena v ljubezni do bližnjega. Pri 22 letih je odšla v samostan k sestram Vincencija Pavelskega, da bi pomagala ljudem. Graški škof jo je poslal v München, kjer je dobila redovno ime sestra Leopoldina. Po združitvi z izvorno družbo usmiljenk je po celotni Avstro-Ogrski odprla 210 dobrodelnih ustanov. Za strežbo bolnikom na domovih je ustanovila Bolniška dekleta, zdaj se imenujejo Marijine sestre. Umrla je leta 1900 v Gradcu. V času njene smrti je bilo okrog 3000 sester usmiljenk. Leta 2015, ko je minilo 200 let od njenega rojstva, se je začel postopek za njeno beatifikacijo.

GLAS Slovenske kulturne akcije je objavljen na portalu Digitalne knjižnice Slovenije.

Vpišete v iskalnik na portalu: www.dlib.si Glas slovenske kulturne akcije

DUBRAVKA TOMŠIČ NA GLAVNEM ODRU ARGENTINE

V zadnjih letih smo imeli lepe priložnosti prisluhniti v živo slovenskim pianistom. Ivan Skrt je nastopil za Chopiniano; Marina Horak je imela koncerte in masterclass-e; 15. julija pa je nastopila na odru teatra Colón Dubravka Tomšič Srebotnjak.

Nepoznana na tem delu sveta, dobro cenjena na severni polobli, je žela skozi svojo 73. letno kariero številna priznanja, odlične kritike in mnenja - med slednjimi celo od velikega Rubinsteina, ki je bil tudi njen učitelj.

Po zaslugi veleposlanice RS v Argentini, ge. Jadranke Šturm Kocjan, je gospa Tomšič Srebotnjak končno prišla tudi v južno Ameriko in celo na najpomembnejši oder v teh krajih. Poleg Buenos Airesa je obiskala še Montevideo in Santiago de Chile. Pri projektu njenih nastopov je sodelovala tudi Slovenska kulturna akcija.

Koncert v Colonu je bil odličen. Navdušila je publiko, ki se je odzvala na izvajanje ne samo z aplavzi temveč tudi z ovacijami, katerim je pianistka odgovorila z dvema dodatnima deloma, Liszta in Bacha.

Vsebina koncerta je vključevala Scarlattija, Beethovna, Srebotnjaka in Chopina, torej več dob in slogov glasbene ustvarjalnosti. Posebno je očarala občinstvo s Chopinom, pri čigar skladbah je žela aplavz celo po prvem in tretjem od štirih izbranih del, kar ni ravno običajno, saj se za ploskanje počaka, da vsak ciklus izbranih del vsakega skladatelja pride do konca.

Govoril sem ne le s tistimi, ki so bili povabljeni s strani veleposlaništva, temveč tudi z onimi, ki imajo abonma tega ciklusa, imenovanega „Veliki mednarodni interpreti“ (Grandes intérpretes internacionales). Vsi so bili navdušeni. Slišal sem samo lepe, pohvalne besede in pozitivna mnenja o naši pianistki.

Po koncertu je veleposlanica Jadranka Šturm Kocjan povabila na sprejem v Zlato dvorano teatra Colón. Po petju argentinske in slovenske himne, v izvedbi Andreja Rezlja, je veleposlanica imela kratek nagovor. Sledilo je druženje, pogovor med navzočimi, fotografiranje, zakuska in pijača.

Rok Fink

NA STUDENCU LEPO JE BITI MUZIKANT

Kulturno društvo Mirana Jarca Škocjan je letos bogatil slovensko poletno kulturno dogajanje z 18. Kulturnim poletnim festivalom Studenec, katerega osrednji dogodek je vselej zelo odmevna in dobro obiskana domača gledališka predstava, pod taktirko režiserja Lojzeta Stražarja. Letos je to bila gledališka predstava, pravzaprav igra z glasbo »Lepo je biti muzikant«, ki je nastala ob 65-letnici ustvarjanja Slavka in Vilka Avsenika. Krstna izvedba velikanoma slovenske narodno-zabavne glasbe posvečene predstave je bila v petek, 20. julija.

GLEDALIŠČE POD KOZOLCEM

V sklopu letošnjega poletnega festivala so obiskovalci Studenca, tretjega največjega pokritega gledališča na prostem, ki ga odlikujeta odlična akustika in prijeten ambient, med drugim uživali v koncertu Komornega zbora Orfej iz Ljutomera, vokalno-instrumentalnem koncertu Opera fantazija, muzikalu Mamma Mia! in koncertu Perpetuum Jazzile. Po osrednji domači predstavi Lepo je biti muzikant je bila v gledališču v objemu zvezd, gozdov, polj in pogleda na Kamniško-Savinjske Alpe, ki je nastalo iz gledališča pod kozolcem, 31. avgusta sledilo še gostovanje SNG Opera in balet Ljubljana z opero Seviljski brivec in 15. septembra bo pa še koncert Vlada Kreslina z Malimi bogovi in Beltiško bando.

ANSAMBEL FANTOV PET

Krstna izvedba domače gledališke igre z glasbo Lepo je biti muzikant je predelava besedila Andreasa Brandstätterja, ki ga je za oder priredila Eva Kraševc skupaj z režiserjem Alojzom Stražarjem. Glasbeni producent je Slavko Avsenik ml., Avsenikovo glasbo pa igrajo v ansambel Fantov pet povezani muzikantje: harmonikar Jernej Gašperlin, basist Blaž Prašnikar, kitarist Klemen Brečko (Peklenski muzikantje), klarinetist Grega Čepon (Kerlci) in trobentar Primož Ložar. Poleg njih so v glavnih vlogah znova nastopali stari znanci obiskovalcev gledališča, med njimi Konrad Pižorn - Kondi, Jože Vunšek, Pia Brodnik, Jure Sešek. Vsi skupaj so obiskovalcem pripovedovali zgodbo o mladostnih sanjah, prijateljstvu, ljubezni in življenjski preizkušnji, ki naenkrat spremeni vse. Seveda pa so lahko ob tem obiskovalci ves čas uživali v glasbi Slavka in Vilka Avsenika, katerih bogat glasbeni opus navdihuje mnoge glasbenike in razveseljuje poslušalce vseh generacij tudi onkraj domačih meja.

REVOLUCIONAR V TALARJU

19. maja smo se zbrali v dvorani dr. Tineta Debeljaka za ogled filma. Dokumentarni film "Revolucionar v talarju", režiserja in scenarista **Jerneja Kastelca**, prikazuje življenje in delo **Janeza Evangelista Kreka**, enega največjih narodnih buditeljev v zgodovini slovenskega naroda. Prek njegovega vsestranskega delovanja film podaja tudi družbenozgodovinski vpogled v obdobje na začetku 20. stoletja, ki je Slovincem prineslo velike spremembe. To je obdobje, ko se v starajoči se avstro-ogrski monarhiji narodnobuditeljska zavest Slovencev vedno bolj krepi, vse do Majniške deklaracije leta 1917, ki je najbolj množična in enotna "osamosvojitvena akcija" Slovencev pred letom 1990.

O Krekovem zasebnem življenju, duhovniškem in političnem delovanju, o boju za izboljšanje pravic delavcev in kmetov ter narodnem buditeljstvu v filmu spregovorijo številni strokovnjaki, med njimi Jože Ramovš, Stanko Granda, Marjan Kokalj, Janko Prunk, Bogdan Kolar, Janez Juhant, in Miha Šimac.

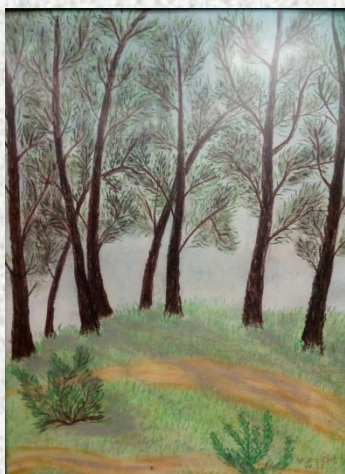
Krekovo notranje življenje in doživljanje je prikazano v igrano-dokumentarnih prizorih na različnih lokacijah, upodobil pa ga je igralec Gregor Čušin. Vizualna dopolnitev v filmu so posnetki krajev, povezanih s Krekovim življenjem (Sv. Gregor nad Sodražico, Komenda, Selca, Brezje, Sv. Jošt nad Kranjem, Ljubljana, Dunaj). Pri filmu, ki je nastal v okviru Dokumentarnega programa TV Slovenija, so sodelovali še: koscenarist Janez Juhant, snemalec in direktor fotografije Uroš Hočevnar, kostumografinja Jerneja Jambrek, scenografinja Mojca Vilhar ter Robert Seršen, ki je poskrbel za zvočno obdelavo.

KREKOV VEČER JE BIL LIKOVNO OBOGATEN

Na Krekov večer dvorana ni bila prazna, bila je lepo in bogato okrašena. Vedno smo ponosni na delo naših članov in prijateljev. Tokrat je za to poskrbel gospod Vladimir Jurij Voršič.

Rodil se je leta 1929 v Celju. Od leta 1941 do 1945 je bil begunec v Ljubljani in potem do 1948 v Avstriji v mestu Linz. Zadnja leta se je posvetil poeziji. Eno leto je bival v Gradcu, kjer je začel študije za inženirja. Po prihodu v Buenos Aires, leta 1949, je začel kot soboslikar in delal od ponedeljka do sobote. Šele po dveh letih, ko je dobil službo kot tehnik, se je lotil slikarstva in narisal več slik z oljem in pasteli. Zaradi dela in študija je slikanje malo prestalo, a že po letih 1960 je s tem nadaljeval. Udeležil se je več skupinskih razstav in končno nastopil samostojno na natečaju v občini Vicente Lopez in dosegel prvo mesto. Vsa leta je uporabljal različne tehnike in to so akvarel, olje, pastel, svinčnik in tuš. Veliko je tudi fotografiral. Leta 2003 je razstavljal fotografije pri Slovenski kulturni akciji. Najbolj važni sta bili samostojni razstavi s hčerko Lučko, ki je profesorica umetnosti. Leta 2013 je razstavljal v Martinezu, na Francoski Alijanzi in leta 2014, na Slovenskem veleposlaništvu. Slavnostni govornik je bil prof. Santiago Voršič, vnuk znanega slovenskega filozofa dr. Komarja, ki je razvil temo o filozofiji in umetnosti. Vredno je omeniti, da je vsako leto sodeloval na dnevu Slovenske državnosti. Sedaj, ko je v pokoju, se posveča akvarelu in fotografiji ter pisanju spominov. Čestitamo g. Voršiču in želimo še veliko ustvarjalnosti!

DAN EVROPE

Sredi meseca maja, bolj točno 17. maja so v Argentini praznovali Dan Evrope. Organizirala ga je Argentinska vlada s pomočjo predstavnikov držav članic evropske unije v Kulturnem centru Kirchner, kjer je nastopil Mladinski orkester Evropske Unije, v katerem je nas Slovence zastopala Manja Slak. Po koncertu je sledil protokolarni del slavnostnega večera, pozdravila je v imenu EU predstavnica Parlamenta iz Bruslja.

EVROPSKA DEDIŠČINA
ARHETIPOV V SLOVENSKI
LJUDSKI PESMI

O LEPA MOJA VIDA

Ljuba Jenče

*v soboto 15. septembra
ob 20.00 uri*

*V dvorani dr Tineta Debeljaka
v Slovenski hiši*

 Lepo vabljeni!

Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije
Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

2018
EUROPEAN YEAR
OF CULTURAL
HERITAGE
#EuropeForCulture

**Revijo »Meddobje« in druge publikacije lahko naročite pri naših
odbornikih ali se povežete z nami na e-naslov:**

ska.novice@gmail.com

GLAS je glasilo Slovenske kulturne akcije. GLAS es propiedad de la Accion Cultural Eslovena

Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina

Urejuje ga odbor, v koordinaciji tajništva. Edición: Comisión Directiva bajo la coordinación del secretario

Tiskana oblika izhaja s podporo Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

